

Vad
händer efter
år 2000?

Med blicken framåt

Forskning om utvecklingen i omvärlden är av grundläggande betydelse för studiens utgångsvärden liksom konstruktion av sannolika krigsfall. Under 1993 har följande krigsfall prövats.

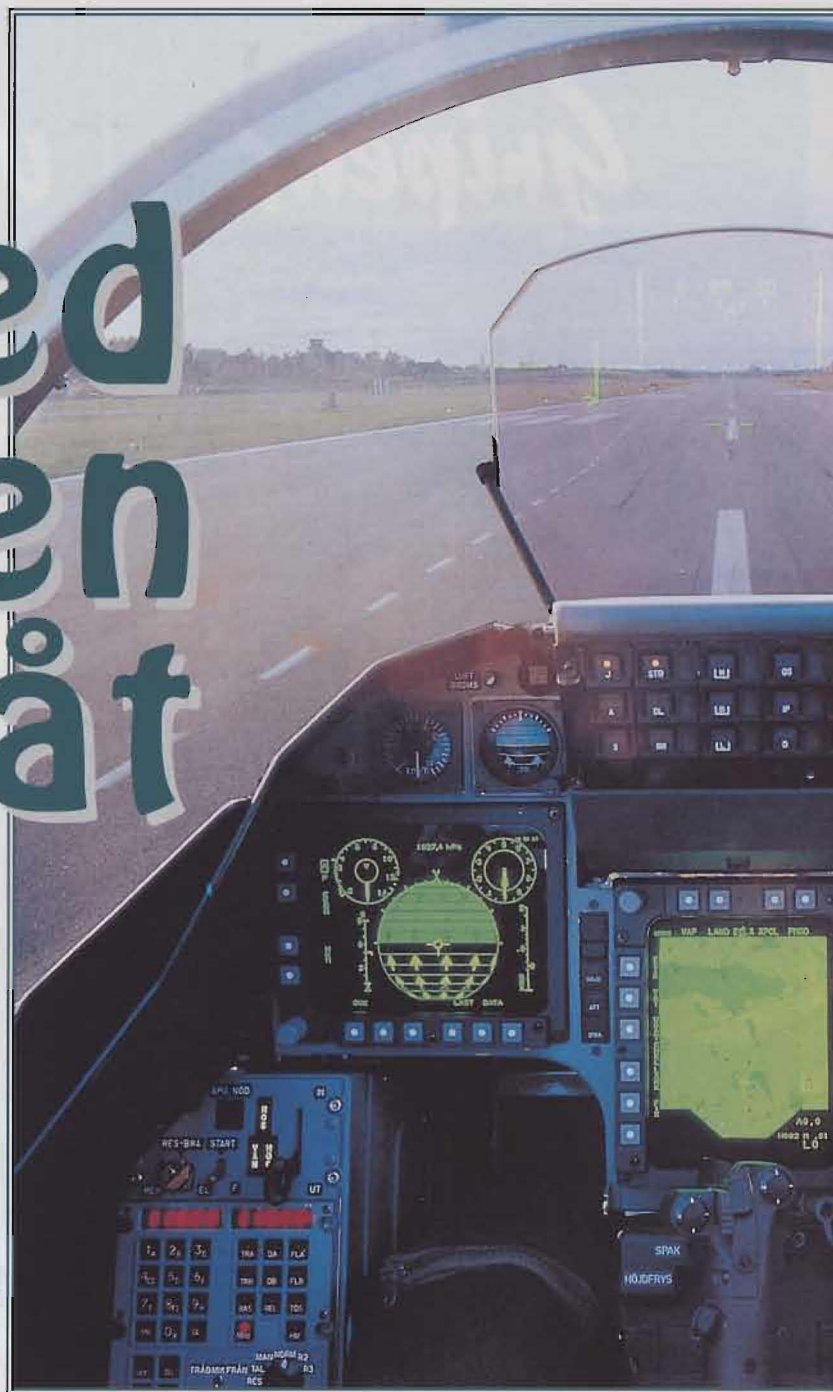
- ▶ Strategiskt överfall för att hindra vår mobilisering och försvåra våra ledningsmöjligheter, varvid erforderlig kontroll kan utövas i efterhand.
- ▶ Strategiskt överfall som åtföljs av gränsinvasion i norr.
- ▶ Strategiskt överfall som åtföljs av kustinvasion i söder.

Studieläget

Perspektivplanering inför ett försvarsbeslut syftar bl a till att skapa alternativa försvarsmaktsstrukturer utgående från de direktiv som regering och riksdag ger. Dessa direktiv kommer att utges till årsskiftet. ÖB:s planeringsunderlag skall därefter inlämnas våren 1995. Således en kort tid för ett omfattande stabsarbete. För att klara detta har hittills genomförts:

- Ett förberedelseskede 91/92 – 92/93 då försvarsgrenarna bedrivit egna underlags- och systemstudier.
- En idéfas 93/94 då olika försvarsmaktsstrukturer prövats mot angivna krigsfall.

Under innevarande höst kommer

Inför varje försvarsbeslut bedrivs perspektivstudier med en tidshorisont på cirka 20 år. Nästa försvarsbeslut förväntas 1996.

Perspektivstudiernas resultat ligger därefter som grund för ÖB:s uppfattning om Försvarsmaktens behov av utveckling på lång sikt. ÖB:s underlag till regeringen blir ett av flera underlag för riksdagens beslut om vårt lands säkerhetspolitiska utveckling under kommande försvarsbeslutsperiod.

Försvarsmaktens framtida numerär/utseende/storlek fick stor massmedial uppmärksamhet före valet, sedan flera politiska partier i sin spårivert redovisat spårivertslag i miljardklassen. Dessa s k utspel kommenteras inte här. Däremot redovisas de idéer som kan ligga till grund för flygstridskrafternas utveckling.

Foto:
Peter Liander

Av
överstelöjtnant Ragnar Nilsson,
Flygvapenledningen

förslag till olika försvarsmaktsstrukturer att prövas och avvägas – främst på lägre ekonomiska nivåer. Detta underlag lämnas därefter till Försvarsdepartementet före årsskiftet.

Förberedelser. – Flygvapenledningen har genomfört egna studier för att utröna flyg-, bas- och stridsledningssystemets utvecklingsmöjligheter. Resultatet härvidlag kan beskrivas kortfattat på följande sätt.

Flygsystemet

JAS 39-systemet ligger som grund för utvecklingen. På låga ekonomier är delserie 2 grund för utvecklingen. På högre ekonomi kan delserie 3 vidareutvecklas.

Variationsmöjligheterna är i grunden att utnyttja prestandaökningsmög-

Perspektivstudier föregår Försvarsmaktens framtida utveckling

ligheterna (motor, aerodynamik, aktionstid m m) eller att satsa på ett övertag i "omvärldsuppfattning" genom en förbättrad informationsinhämtning/-behandling jämfört med motståndaren och därmed vinna dueller genom att först kunna påbörja anfall. I detta koncept ingår även att hela luftförsvarssystemet kan bidra med hot mot angriparens omvärldsuppfattning nära och över vårt luft- rum.

Variationer mellan de två utvecklingskoncepten (prestanda eller information) är också intressanta och föreligger i konkreta förslag med olika ambitionsnivåer.

Stridslednings- och luftbevakningssystemet

De tekniska utvecklingsmöjligheterna är stora inom strid- och sambandsystemet, vilket även omfattar ledning på de olika ledningsnivåerna (strids-, taktisk- och operativ ledning).

Inom stridslednings- och luftbevakningssystemet är förbättrat skydd av storradar, väsentligt utökad användning av rörliga "småradarstationer", samt flygande radarstationer, intressanta. – Elektriskt styrda antenner (ELSA) och lågfrekvensradar är tekniskmöjligheter som studeras.

Sambands- och informationsmöjligheterna i framtiden innebär att ledningssystemet kan utnyttja "distribuerad ledning", vilket innebär att luftläget över större ytor kan presenteras inte enbart i luftförsvarscentraler utan också på förbandsnivån. Härvid kan vår uthållighet ökas samtidigt som stridsledning kan utövas över både större ytor än i dag och från decentraliserade nivåer. Kvalitetskravet på vår

ledningspersonal på lägre nivåer ökar härvid.

Bassystemet

Flygbassystemets grundstruktur med Bas 90 och Basbataljon 85 är en bra grund även inför en framtid med avlägsen tidshorison. Uthålligheten kan dock ökas ytterligare om flera banor inom ett basområde kan bemannas med basförband. Bassystemstudien föreslår att detta kan ske genom att även självständigt uppträdande flygbasförband av kompanistorlek utvecklas. De ersätter i så fall sidobaskompanierna och benämns baskompanier.

Baskompanierna grupperas vid våra T-baser. Inom ett större område kring T-basen byggs flera länsvägbanor.

Genom att baskompaniet har hög rörlighet och disponerar många baseringsmöjligheter inom sitt område, kan vår initiala förmåga och uthållighet ökas. Angriparen kan vilseledas avseende vår aktuella T-basering samt försvåras påtagligt hans möjligheter att utspaña vår T-basering mellan anfallsvägarna.

Försvarsmaktsstrukturer

För flygstridskrafternas del är ovan angiven utveckling inom flygbas- och stridsledningsområdena aktuellt oavsett ekonomisk nivå. Flygsystemutvecklingen påverkas däremot mer påtagligt av de ekonomiska förutsättningarna. Allt ifrån en kvalitetsnivå med enbart vidareutveckling av "arvet" (JAS 39 Gripen i delserie 1 och 2, JA 37 Jaktviggen) och i färre antal divisioner än i dag, till nyutveckling av Gripen i delserie 3 på högsta möjliga utvecklingsnivå och med fler divisioner än i dag. ■